

Põhiüksus: Humanitaarteaduste instituut Digitehnoloogiate instituut	
Kõrvaleriala nimetus eesti keeles DIGIHUMANITAARIA	
Kõrvaleriala nimetus inglise keeles DIGITAL HUMANITIES	(kinnitatud 9. märtsil 2017 Humanitaarteaduste instituudi nõukogus)
Maht ainepunktides: 48 EAP	
Vastuvõtutingimused: kõrvaleriala sobib kõikidele üliõpilastele	
Lõpetamisel väljastatavad dokumendid: akadeemiline õiend.	
Õppetöö korralduse lühikirjeldus: kõrvaleriala kuulaja võtab kahe õppeaasta jooksul osa kõrvaleriala õppetööst. Lõpetamise tingimused: õppekava läbimine. Kõrvaleriala on osa Ajaloo bakalaureuseõppekavast. Kõrvalerialale võetakse õppima kuni 25 üliõpilast. Eelistatud on TLÜ humanitaarteaduste instituudi üliõpilased, kuid vabade kohtade olemasolul saavad osaleda ka teiste instituutide üliõpilased.	
Õppekava kuraatorid, kontaktid: Marek Tamm (marek.tamm@tlu.ee), Piret Viires (piret.viires@tlu.ee), Terje Väljataga (terje.valjataga@tlu.ee)	

Eesmärk: Mooduli eesmärk on pakkuda tudengitele võimalust omandada teoreetilised, tehnilised ja analüütilised teadmised ja oskused digihumanitaaria valdkonnas, selleks et mõista ja uurida digikultuuri ning selle ajaloolis-kultuurilist arengut infoühiskonnas.
Õpiväljundid: Mooduli läbija 1) Omab süsteemset ülevaadet digihumanitaaria mõistetest, käsitlustest, arengusuundumustest, uurimismeetoditest ning diskussiooniteemadest. 2) On teadlik kommunikatsioonivahendite ja tarkvara rollist ning võimalustest digikultuuri ja seeläbi ka ühiskonna kujundamisel. 3) Oskab kasutada digitaalse infootsingu, infohalduse ja kommunikatsiooni tehnikaid ning vahendeid. 4) Oskab koguda, analüüsida, tõlgendada ja visualiseerida digitaalset informatsiooni (tekste,

pilte, artefakte).

5) Omab ülevaadet olulisematest humanitaarvaldkonna digiandmekogudest ja nende loomise vahenditest; oskab kasutada neid vahendeid digiandmekogu loomiseks.

6) Oskab kasutada virtuaalkeskondade loomiseks ja arendamiseks tarvilikke tehnoloogiaid.

Mooduli hindamine: Moodulit hinnatakse õppeainepõhiselt

Ainekood	Õppeaine nimetus	EAP
	Sissejuhatus digihumanitaariasse	6
	Digihumanitaaria tehnoloogiad	6
	Tehnoloogia ja ühiskond	6
	Digitaalne kultuuriloome	6
	Digitaalne informatsioon ja kommunikatsioon	6
	Kvantitatiivne digihumanitaaria	6
	Kvalitatiivne digihumanitaaria	6
	Keel ja tehnoloogia	6

Kursused

Ainekood	
Nimetus (eesti k)	Sissejuhatus digihumanitaariasse
Nimetus (ingl. k)	Introduction to Digital Humanities
Õppeaine maht EAP	6 EAP
Orienteeriv kontakttundide maht:	28
Õpetamise semester	sügis
Kontrollivorm	eksam
Õppeaine eesmärgid (eesti k.)	Luua võimalused mõistevara omandamiseks digihumanitaaria mõtestamiseks. Luua võimalused teadmiste omandamiseks digihumanitaaria kujunemisest ja eesmärkidest. Luua eeldused analüütiliseks võimekuseks digihumanitaaria kriitilisel käsitllemisel.

	Luua võimalused teadmiste kujundamiseks digihumanitaaria olulisematest suundadest, uurimismeetoditest ja mõistetest. Luua võimalused digihumanitaaria võtmetekstide lugemiseks ja ühiseks arutlemiseks. Luua võimalused praktiliste oskuste kujunemiseks digiandmebaaside kasutamise ja digiteerimistehnoloogiate valdkonnas.
Õppeaine eesmärgid (inglise k.)	
Õppeaine sisu lühikirjeldus (eesti k.)	Kursus koosneb järgmistest osadest: 1. Mis on digihumanitaaria? 2. Digihumanitaaria kujunemine 3. Tekstiseminar I 4. Digihumanitaaria suunad: ajaloo uurimine 5. Digihumanitaaria suunad: kirjanduse uurimine 6. Tekstiseminar II 7. Digihumanitaaria suunad: kultuuripärandi uurimine 8. Digiandmebaasi praktikum 9. Digihumanitaaria suunad: kunstiteoste uurimine 10. Digihumanitaaria suunad: digikultuuri uurimine 11. Tekstiseminar III 12. Digiteerimise praktikum 13. Digihumanitaaria väljakutsed ja väljavaated
Õppeaine sisu lühikirjeldus (inglise k.)	
Iseseisev töö (eesti k.)	Teemakohase erialakirjanduse kriitiline analüüs; lugemispäeviku pidamine; iseseisvate ja rühmatööde sooritamine.
Iseseisev töö (ingl.k.)	
Õppeaine õpiväljundid (eesti k.)	Kursuse läbinud üliõpilane: Omab süsteemset ülevaadet ja laiapõhjalisi teadmisi digihumanitaaria põhimõistetest, olulisematest uurimissuundadest, tähtsamatest tekstidest ja tulevikuperspektiividest. Tunneb peamiseid digihumanitaaria uurimismeetodeid. Omab praktilisi alustadmisi digiandmebaasidest ja digiteerimistehnoloogiatest.
Õppeaine õpiväljundid (ingl. k.)	

Hindamismeetodid (eesti k.)	1) Seminaritekstide lugemine, kirjalikud kokkuvõtted ja osalus seminaris: 30% 2) Lugemispäevik: 10% 3) Kirjalik essee digihumanitaariast: 60%
Hindamismeetodid (inglise k.)	
Vastutav õppejõud	Marek Tamm
Eeldusaine	Puudub
Kohustuslik kirjandus	Kolm seminariteksti (täpne valik selgub kursuse alguseks) Eileen Gardiner, Ronald G. Musto, <i>The Digital Humanities: A Primer for Students and Scholars</i> (Oxford: Oxford University Press, 2015)
Asenduskirjandus (üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)	Asendada saab ainult loenguid, ent mitte seminare ja praktikume. Loengute asenduskirjandus: <i>Advancing Digital Humanities Research, Methods, Theories</i> , ed. by Paul Longley Arthur, Katherine Bode (Houndmills: Palgrave Macmillan, 2014). <i>A New Companion to Digital Humanities</i> , ed. by Susan Schreibam, Ray Siemens, John Unsworth (Oxford: Blackwell, 2016). <i>Defining Digital Humanities: A Reader</i> , ed. by Melissa Terras, Julianne Nyhan, Edward Vanhoutte (Farnham. Ashgate, 2013)

Ainekood	
Nimetus (eesti k)	Digihumanitaaria tehnoloogiad
Nimetus (ingl. k)	Technologies of Digital Humanities
Õppeaine maht EAP	6 EAP
Orienteeriv kontakttundide maht:	28
Õpetamise semester	sügis
Kontrollivorm	arvestus
Õppeaine eesmärgid (eesti k.)	Luua eeldused humanitaariavaldkonna suundade juures digitehnoloogiliste abivahendite kasutamiseks ja nende loomiseks. Luua eeldused praktiliste algoskuste kujunemiseks

	programmeerimise valdkonnas.
Õppeaine eesmärgid (inglise k.)	
Õppeaine sisu lühikirjeldus (eesti k)	Tekstiredaktorite võimalused lähtetekstidest ülevaate saamiseks ning nende ülevaatlikumaks kohendamiseks. Välistest allikatest saabunud tekstide ja muude andmete puhastamine mugavamaks töötluseks. Veebikeskkonnast struktuurse andmestiku kopeerimine wget-i abil ja saabunud failide töötlemine. Regulaaravaldiste kasutamine asenduskäskude juures. Tabelarvutussüsteemide vahendid ülevaadete ja kokkuvõtete loomiseks. Makrode koostamine sagedaste lühikeste tegevuste automatiseerimiseks. Makrod töölaua- ning veebipõhise kontoritarkvara juures. Andmebaasisüsteemide ülesehitus. Relatsioonilisel kujul andmed ning nendest kokkuvõtete tegemine. Andmete järjestamine, filtreerimine, grupeerimine, tulemuste arvutamine üksikridade ning gruppide kaupa. Andmetabelite sidumine, päringud seotud tabelitest. Programmeerimise põhimõisted ja -tööd. Tekstilistest andmetest seaduspärade leidmine programmeerimise vahenditega. Tekstide, andmestike ja programmikoodi eraviisiline ja ühine koostamine versioonihaldussüsteemi (nt. git) abil. Semantiline veeb: semantilise veebi arendamise tehnoloogiad.
Õppeaine sisu lühikirjeldus (inglise k.)	
Iseseisev töö (eesti k.)	Veebisaidilt tekstiandmete eraldamine. Suhteliste sageduste ning nende kaudu sarnasuste ja erinevuste leidmine. Temaatilistelt lehtedelt andmete eraldamine töödeldaval kujul. Eri vormingutes andmetest vajaliku eraldamine. Andmete vormindamine tabelarvutuseks sobivaks. Väärtuste teisendamine, kokkuvõtete arvutamine. Olemasolevale relatsioonilisele andmebaasile andmete lisamine, päringute tegemine. Relatsioonilise andmemudeli loomine vastavalt olemasolevatele andmetele, päringud vastavalt vajalikele ülesannetele. Andmeid mugavamalt kättesaadavamaks tegevate väikeste

	programmilõikude koostamine ajalooandmete, kartograafiaandmete, folkloristika, muusika ja keeleteaduse näidetel. Arvestustööks ühe valdkonna raames eri allikatest kogutud andmete põhjal valmistarkvara ning oma abiprogrammide abil tehtud illustreerivad võrdused.
Iseseisev töö (ingl.k)	
Õppeaine õpiväljundid (eesti k.)	Teab õpingutes ja tulevases töös rakendatavaid põhilisi digitehnoloogilisi meetodeid ja tarkvara. Oskab neid teadlikult ja eesmärgipäraselt kasutada, valides konkreetse uurimusliku (lingvistilise, kultuurilise, ajaloolise, sotsiaalse jms) või rakendusliku ülesande lahendamiseks optimaalsed meetodid ja programmid ning kohandades neid kitsamatel eesmärkidel. Oskab programmeerimiskeeles kirja panna põhilisi algoritme ja kasutada neid info otsimiseks ja automaatseks töötlemiseks.
Õppeaine õpiväljundid (ingl. k.)	
Hindamismeetodid (eesti k.)	Nädalatööd. Kaks kontrolltööd. Temaatiline terviklahendus arvestustööna.
Hindamismeetodid (inglise k.)	
Vastutav õppejõud	Jaagup Kippar
Eeldusaine	
Kohustuslik kirjandus	Inga Petuhhovi õppematerjalid Pythoni kohta: http://www.cs.tlu.ee/~inga/progbaas/ http://www.cs.tlu.ee/~inga/progbaas/Materjalid/Python_sissejuhatus_2011.pdf Jaagup Kippari õppematerjalid XMLi kohta: http://minitorn.tlu.ee/~jaagup/kool/java/loeng/xmlrak/xmlrak.pdf
Asenduskirjandus (üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)	Kursust ei saa sooritada asenduskirjanduse põhjal.

Ainekood	
Nimetus (eesti k)	Tehnoloogia ja ühiskond
Nimetus (ingl. k)	Technology and Society
Õppeaine maht EAP	6 EAP
Orienteeriv kontakttundide maht:	28
Õpetamise semester	kevad
Kontrollivorm	arvestus
Õppeaine eesmärgid (eesti k.)	Kujundada ülevaade tehnoloogia teoreetilistest alustest ning filosoofilistest koolkondadest. Aidata saavutada valmisolek mõtestamaks digitehnoloogiat ja selle rolli kultuuris ning ühiskonnas. Võimaldada vajalike teadmiste ja praktiliste oskuste omandamist analüüsivaks tehnoloogia sotsiaalset, ajaloolist ja kultuurilist arengut ühiskonnas. Luu eeldused mõistmaks digitehnoloogia arengusuundi, nendest tulenevaid võimalusi ning väljakutseid ühiskonnas.
Õppeaine eesmärgid (inglise k.)	
Õppeaine sisu lühikirjeldus (eesti k)	Tehnoloogia filosoofilised koolkonnad (instrumentalism, sotsiaalne ja tehnoloogiline determinism, sotsiaal-ajalooline lähenemine jt) ning digitehnoloogia mõtestamine läbi erinevate tehnoloogia teooriate. Tehnoloogia sotsiaal-kultuuriline areng, sealjuures erinevate praktikate ja sotsiaal-tehniliste režiimide kujunemine ja muutumine. Digitehnoloogia ja digiteerimise roll ning selle mõju erinevatele ühiskondlikele ja kultuurilistele protsessidele. Tehnosõltuvus ja identiteet digitaalses ühiskonnas. Digitehnoloogia arengusuunad, võimalused ja väljakutsed, müüdid ja tunnetuslik dünaamika. Tehismõistusega seotud väljavaated ja ohud, post- ja transhumanismi teooriad.
Õppeaine sisu lühikirjeldus (inglise k.)	
Iseseisev töö (eesti k.)	Õpiplaani koostamine, kirjanduse lugemine ja selle üle kirjalik arutlemine, valitud kultuuri sotsiaal-tehnoloogilise arengu analüüs grupitööna.

Iseseisev töö (ingl.k)	
Õppeaine õpiväljundid (eesti k.)	Omab ülevaadet erinevatest tehnoloogia teooriatest ja filosoofilistest koolkondadest ning oskab mõtestada digitehnoloogiat kui nähtust ühiskonnas. Mõistab digitehnoloogia rolli ja selle mõju kultuuris ja ühiskonnas. Suudab etteantud mudeli järgi analüüsida valitud kultuuri sotsiaal-tehnoloogilist arengut. Teab digitehnoloogia arengusuundi, nendest tulenevaid võimalusi ning väljakutseid. Tunneb tehismõistusega seotud probleeme ja võimalusi.
Õppeaine õpiväljundid (ingl. k.)	
Hindamismeetodid (eesti k.)	Õpiplaani koostamine ja selle esitlemine/kaitsmine: 25% Kirjanduse lugemine ja selle üle arutlemine: 25% Osalemine seminarides: 25% Grupitöö: 25%
Hindamismeetodid (inglise k.)	
Vastutav õppejõud	Terje Väljataga
Eeldusaine	Puudub
Kohustuslik kirjandus	Hofkirchner, W. (2010). A Taxonomy of Theories about ICTs and Society. tripleC 8(2): 171-176, ISSN 1726-670X Tripathi, A. K. (2006). Reflections on the Philosophy of Technology Culture of Technological Reflection. Ubiquity, Vol. 7, Issue 29. Vermaas, P., Kroes, P., van de Poel, I., Franssen, M. & Houkes, W. (2011). A Philosophy of Technology From Technical Artefacts to Sociotechnical Systems. Synthesis Lectures on Engineers, Technology, and Society. Morgan & Claypool Publishers. Geels, F. W. & Schot, J. (2007). Typology of Sociotechnical Transition Pathways. Research Policy 36, 399–417.
Asenduskirjandus (üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)	Kokkuleppel õppejõuga.

Ainekood	
Nimetus (eesti k)	Digitaalne kultuuriloom
Nimetus (ingl. k)	Digital Cultural Practices
Õppeaine maht EAP	6 EAP
Orienteeriv kontaktundide maht:	28
Õpetamise semester	kevad
Kontrollivorm	eksam
Õppeaine eesmärgid (eesti k.)	Kursuse eesmärgiks on anda teadmisi digitaalse kultuuriloom võimalustest ja eripäradest. Lua võimalused teadmiste omandamiseks digitaalse kirjanduse, uue meedia kunsti, arvutimängude ja virtuaalse reaalsuse ajaloolise arengu, eri liikide ja avaldumismvormide kohta. Anda teadmised võimaluste kohta, kuidas teoreetiliselt analüüsida digitaalse kultuuriloom eri liike. Anda oskused analüüsida seminarides ja praktikumides erinevaid digikultuuri näiteid.
Õppeaine eesmärgid (inglise k.)	
Õppeaine sisu lühikirjeldus (eesti k)	Kursuse jooksul tutvustatakse digitaalse kultuuriloom erinevaid võimalusi ja analüüsitakse muutusi, mis on toimunud kultuuriloomes tänu arvutitehnoloogilistele arengutele. Arutletakse ka võimalike arengusuundade ja tulevikuproгноoside üle. Digitaalse kirjanduse valdkonnas käsitletakse digitaalse kirjanduse ajalugu, vaadeldakse ja analüüsitakse erinevaid hüper- ja kübertekste (sh <i>on-line</i> romaanid, <i>cave-poetry</i>), <i>fan fiction</i>’it, osaluskultuuri avaldumist veebipõhiste kirjandusnähtuse puhul (blogid, kirjandusportaalid, Facebook, Twitter). Tutvutakse digitaalse kirjanduse uurimise erinevate teoreetiliste võimalustega. Uue meedia kunstipraktikate valdkonnas vaadeldakse autori rolli telekommunikatiivses ja multilokaalses kunstis, multisensorset kunstiteost ja sünesteetilisi arenguid kujutavas kunstis, mitmekasutajapõhiseid kunsti- ja filmikeskkondi. Samuti analüüsitakse kunsti- ja teadusloomingu põimumist kaasaegses kunstis. Arvutimängude valdkonnas käsitletakse arvutimängude, mängužanride ja mängu-uuringute ajalugu, arvutimängude

	uurimise viise (sh ludoloogia, narratoloogia), tutvustatakse peamisi teoreetilisi raamistikke mängude humanitaarteaduslikuks uurimiseks. Kursuse jooksul käsitletakse ka virtuaalset reaalsust, keskendudes nähtusele nagu virtuaalsus, virtuaalreaalsus, liitreaalsus ja mängud. Üliõpilased läbivad kursuse jooksul kaks seminari, kus analüüsitakse grupitööna digitaalse kirjanduse ja uue meedia kunsti erinevaid näiteid. Kursuse jooksul läbitakse ka virtuaalse reaalsuse praktikum.
Õppeaine sisu lühikirjeldus (inglise k.)	
Iseseisev töö (eesti k.)	Digitaalse kirjanduse ja meediakunsti näidete analüüsid rühmatööna ja selle esitlemine seminarides. Rühmatöö tulemused vormistada slaidiesitlusena. Digitaalse kirjanduse ja meediakunsti näiteid valida õppejõu soovitatavast nimekirjast. Osalemine virtuaalse reaalsuse praktikumis.
Iseseisev töö (ingl.k)	
Õppeaine õpiväljundid (eesti k.)	Kursuse läbinud üliõpilane: Omab süsteemset ülevaadet ja laiapõhjalisi teadmisi digitaalse kultuurilooma võimalustest ja eripäradest. Omab teadmisi digitaalse kirjanduse, uue meedia kunsti, arvutimängude ja virtuaalse reaalsuse ajaloolise arengu, eri liikide ja avaldumisvormide kohta. Tunneb digitaalse kultuurilooma eri liikide teoreetilisi analüüsivõimalusi. Oskab digitaalse kultuurilooma eri liike analüüsida.
Õppeaine õpiväljundid (ingl. k.)	
Hindamismeetodid (eesti k.)	1) Seminarides esitatud rühmatöö tulemused slaidiesitlusena 30% 2) Lühiessee mõne digitaalse kultuuriloomega seotud probleemi kohta 40% 3) Auditoorne test loengus läbitud materjalide kohta 30%
Hindamismeetodid (inglise k.)	
Vastutav õppejõud	Piret Viires
Eeldusaine	Puudub
Kohustuslik kirjandus	Hayles, N. Katherine 2008. <i>Electronic Literature: New</i>

	Horizons for the Literary. Notre Dame: University of Notre Dame Press. Electronic Literature Collection http://collection.eliterature.org/ Ars Electronica arhiiv: http://archive.aec.at Manovich, Lev 2012. <i>Uue meedia keel</i>. Tallinn: EKA. Grimshaw, Mark (ed) 2014. <i>The Oxford Handbook of Virtuality</i>. Oxford: Oxford University Press (valitud peatükke, sh M. Heim). Egenfeldt-Nielsen, Simon, Jonas Heide Smith, Susana Pajares Tosca. 2008. <i>Understanding Video Games: The Essential Introduction</i>. London & New York: Routledge.
Asenduskirjandus (üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)	Asendada saab ainult loenguid, ent mitte seminare ja praktikume. Loengute asenduskirjandus on sama, mis kohustuslik kirjandus, lisaks: Viires, Piret 2005. Tekstide kohanemine küberruumis. Kohanevad tekstid. Tartu: Eesti Kirjandusmuuseum, lk 217 – 235. Koskimaa, R. 2000 <i>Digital Literature. From Text to Hypertext and Beyond</i>. Jyväskylä: Jyväskylän Yliopisto. http://users.jyu.fi/~koskimaa/thesis/thesis.shtml Aarseth, Espen 1997. <i>Cybertext. Perspectives on Ergodic Literature</i>. Baltimore, London: The Johns Hopkins University Press. Busse, Kristina, Hellekson, Karen 2006. <i>Fan Fiction and Fan Communities in the Age of Internet</i>. Media Art Net, http://www.medienkunstnetz.de Reichle, Ingeborg. <i>Art in the Age of Technoscience: Genetic Engineering, Robotics, and Artificial Life in Contemporary Art</i>. Wien, New York: Springer, 2009. Valk, Veronika; Piibe Piirma, Piibe (toim.) 2014. <i>Art & Science – Hybrid Art and Interdisciplinary Research</i>. Tallinn: EKA kirjastus (valitud peatükke, sh R. Kelomees). Kelomees, Raivo 2016. Kehalised kinokeskkonnad ja vaatajakogemuse laiendamine: ruumilisus, taktiilsus ja propriotseptsioon osaluskunstis. <i>Kunstiteaduslikke Uurimusi / Studies on Art and Architecture</i>, 25 (3-4), 62–91. Kelomees, Raivo 2009. Postmateriaalsus kunstis. Indeterministlik kunstipraktika ja mittemateriaalne kunst. (Eesti Kunstiakadeemia). Tallinn: Eesti Kunstiakadeemia. Laas, Oliver. 2014. "Narratives in Digital Games: Their Place and Function in the Study of Digital Games." <i>Expanding</i>

	<i>Practices in Audiovisual Narratives</i>, eds. Raivo Kelomees and Chris Hales. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 29-58. Mäyrä, Frans. 2008. <i>An Introduction to Game Studies: Games in Culture</i>. London: SAGE. Wolf, Mark J. P.; Bernard Perron (eds.). 2003. <i>The Video Game Theory Reader</i>. London & New York: Routledge.
--	--

Ainekood	
Nimetus (eesti k)	Digitaalne informatsioon ja kommunikatsioon
Nimetus (ingl. k)	Digital Information and Communication
Õppeaine maht EAP	6 EAP
Orienteeriv kontakttundide maht:	28
Õpetamise semester	kevad
Kontrollivorm	arvestus
Õppeaine eesmärgid (eesti k.)	Kujundada süsteemne teadmine digiajastu meedia- ja kommunikatsiooniteooriatest, meetoditest ja rakendustest. Luua võimalused mõistmaks digiteerimise ja digitaalse informatsiooni rolli tänapäeva ühiskonnas. Luua eeldused oskamaks hallata ja kureerida digitaalset informatsiooni.
Õppeaine eesmärgid (inglise k.)	
Õppeaine sisu lühikirjeldus (eesti k)	Digiajastu meedia- ja kommunikatsiooniteooriad, meetodid ja rakendused. Informatsiooni haldamine, metaandmed, digitaalne revolutsioon, infosüsteemide kujunemislugu, digitaalne meedia, digitaalne dokument, digitaalraamatukogu ja teised mäluasutused. Digitaalse informatsiooni otsimise, kogumise, filtreerimise ja kureerimise meetodid. Digitaalse informatsiooni ja artefaktide loomine, ümberkujundamine ning esitlemine läbi erinevate meediakanalite ja -vormide (tekst, pilt, video, mikrosõnumid jne). Info ja artefaktide digiteerimine ja digiteerimise tehnoloogiad. Autorlus, autoriõigus, autorlusega seotud litsentsid, eetilised

	aspektid digiajastul Kommunikatsiooni ja interaktsioonimustrite areng ning mõju ühiskonnale Digitaalne diskursus ja dialoog Repositooriumid Informatsioonisüsteemid ja nende vaheline suhtlus (digitaalsed ökosüsteemid)
Õppeaine sisu lühikirjeldus (inglise k.)	
Iseseisev töö (eesti k.)	Teemakohase erialakirjanduse lugemine ja kriitiline analüüs; näidisjuhtumite analüüs; iseseisvate ja rühmatööde sooritamine.
Iseseisev töö (ingl.k)	
Õppeaine õpiväljundid (eesti k.)	Teab tänapäevaseid meedia- ja kommunikatsiooniteooriaid ning meetodeid, oskab neid rakendada. Mõistab digitaalse informatsiooni ja kommunikatsiooni rolli tänapäeva ühiskonnas. Oskab hallata ja kureerida digitaalset informatsiooni, seda luua ja esitleda vajalike kanalite kaudu. Teab info loomisega seotud eetilisi ja autoriõiguslikke aspekte. Omab teadmisi koostoimevõimest infosüsteemide vahel.
Õppeaine õpiväljundid (ingl. k.)	
Hindamismeetodid (eesti k.)	Õpiplaani koostamine ja selle esitlemine/kaitsmine: 25% Kirjanduse lugemine ja selle üle arutlemine: 25% Osalemine seminarides: 25% Grupitöö: 25%
Hindamismeetodid (inglise k.)	
Vastutav õppejõud	Terje Väljataga
Eeldusaine	
Kohustuslik kirjandus	Kelly, M. & Bielby, J. (2016). Information Cultures in the Digital Age. A Festschrift in Honor of Rafael Capurro. VS Verlag für Sozialwissenschaften. Weinberger, D. (2007). <i>Everything is Miscellaneous: The Power of the New Digital Disorder</i> . New York, NY: Times. Chapter 10. Wright, A. (2007). <i>The Glut: Mastering Information Through the Ages</i> . Washington: Joseph Henry. Chapter 11.

Asenduskirjandus (üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)	Lievrouw, L. A. (2015). Digital Media and News. The Routledge Companion to Alternative and Community Media, 301-312. Whittaker, S. (2011), Personal information management: From information consumption to curation. Ann. Rev. Info. Sci. Tech., 45: 1–62. doi:10.1002/aris.2011.1440450108 Borgman, C.L. (1999). What are Digital Libraries? Competing Visions. <i>Information Processing & Management</i>, 35(3), 227-243. Stuart, D. (2010). Linked data and government data: more than mere semantics. <i>Online</i>, May/June, 36-39.
--	---

Ainekood	
Nimetus (eesti k)	Kvantitatiivne digihumanitaaria
Nimetus (ingl. k)	Quantitative Digital Humanities
Õppeaine maht EAP	6 EAP
Orienteeriv kontakttundide maht:	56
Õpetamise semester	sügis
Kontrollivorm	arvestus
Õppeaine eesmärgid (eesti k.)	Luua eeldused teadmiste ja oskuste kujunemiseks digitehnoloogia kvantitatiivsete analüüsimeetodite valdkonnas. Luua eeldused praktiliste oskuste kujunemiseks digitaalse uurimistöö tehnikatest.
Õppeaine eesmärgid (inglise k.)	
Õppeaine sisu lühikirjeldus (eesti k)	Kirjeldava statistika meetodite omandamine praktiliste näidete abil, kasutades sisendeid erisuguses vormingus allikatest. Andmete filtreerimine ja teisendamine paremini uuritavaks muutmiseks. SQL käsklused, XML vahendid. Statistika põhimõisted ning nende kasutamine andmete iseloomustamisel. Erinevuse tähtsuse hindamine 2x2 andmetabeli põhjal Andmestike erinevuste ja sarnasuste leidmine sagedustabelite hii-ruut testi abil. Selle rakendused keeleteaduses, folkloristikas, ajaloos jm. Kirjete rühmitamine metaandmete järgi.

	Tunnuste grupeerimine. Sõltuvuste leidmine tunnuste vahel. Seose modelleerimine lineaarsena. Muu kujuga seosenäiteid. Histogrammi abil andmete jaotuse nägemine Normaaljaotuse omadused, andmestiku jaotuse võrdlemine normaaljaotusega. Näited näitajatest, mis alluvad normaaljaotusele rohkem ja nendest, mis vähem. Keskvaartuse ja standardhälbe abil kumulatiivsete väärtuste ennustamine. Tavaliste ja erakorraliste kõikumiste avastamine tekstide sõnasageduste juures. Keskvaartuste võrdlemine t-testi abil. Kokkuvõtete eelnev väljaarvutamine DataCube'i abil
Õppeaine sisu lühikirjeldus (inglise k.)	
Iseseisev töö (eesti k.)	Tunnis ette võetud teemade ja näidete kodune läbi mängimine teiste andmete peal.
Iseseisev töö (ingl.k)	
Õppeaine õpiväljundid (eesti k.)	Oskab kasutada kvantitatiivseid meetodeid humanitaarvaldkonna analüüsiks. Tunneb kvantitatiivsete meetodite kasutusvaldkondi. Oskab valida sobiva meetodi vastavalt olukorrale. Suudab hinnata tehtavate järelduste täpsust ning seda mõjutavaid tegureid.
Õppeaine õpiväljundid (ingl. k.)	
Hindamismeetodid (eesti k.)	Nädalatööd vastavalt läbitud teemadele. Kaks kontrolltööd. Seminar.
Hindamismeetodid (inglise k.)	
Vastutav õppejõud	Jaagup Kippar
Eeldusaine	
Kohustuslik kirjandus	Baayen, R. H. A Practical Introduction to Statistics http://minitorn.tlu.ee/~jaagup/kool/java/kursused/17/xmlrak/baayenCUPstats.pdf
Asenduskirjandus (üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)	Kursust ei saa sooritada asenduskirjanduse põhjal.

Ainekood	
Nimetus (eesti k)	Kvalitatiivne digihumanitaaria
Nimetus (ingl. k)	Qualitative Digital Humanities
Õppeaine maht EAP	6 EAP
Orienteeriv kontakttundide maht:	56
Õpetamise semester	kevad
Kontrollivorm	
Õppeaine eesmärgid (eesti k.)	Luu eeldused teadmiste kujunemiseks digihumanitaaria kvalitatiivseid analüüsimeetodide valdkonnas, õppida tunda nende eeliseid ja võimalusi. Luu võimalused praktiliste oskuste kujunemiseks digitaalse uurimistöö tehnikatest.
Õppeaine eesmärgid (inglise k.)	
Õppeaine sisu lühikirjeldus (eesti k)	Uurimistulemuste visualiseerimine, kahemõõtmeliste levinumate jooniste esitamine. Andmete võrdlemine tabelite ja jooniste abil. Ohukohad võrdlustel. Näiteid olukordadest, kus samade võrreldavate algandmete puhul on eri meetodite abil võimalik jõuda märgatavalt erinevate ning mõnikord pealtnäha vastakate erinevusteni. Tulemuste võrdlemine triangulatsiooni abil. Joonisetüüpide ühendamine, jooniste, skeemide ja juurdekuuluvate kommentaaride abil loo jutustamine. Joonisteseeria või animatsiooni koostamine näitamaks vahekordade teisenemist aja või mõne muu parameetri muutumisel. Geograafiliste andmete kasutamine. Digitaalsete kontuurkaartide täitmine asukohapõhiste andmetega. Kaartide muutmine ülevaatlikuks erisuguste suurendusastmete puhul. Kaardirakenduste tehnilised võimalused. Olemasolevate lahenduste installeerimine, konfigureerimine, liigse müra eemaldamine, lihtsate täienduste lisamine. Info esitamine ruumiliselt jooniste, videode ja juhivate animatsioonidena. Kolmemõõtmelistest süsteemidest kahemõõtmeliste väljavõtete tegemine. Andmete

	sisestamine olemasolevatesse lahendustesse. Valmissüsteemide installeerimine, seadistamine, täiendamine. Andmete visualiseerimise keskkonnad. Andmete põhjal mudelite koostamine. Lihtsustuste teadlik tegemine ning nende arvestamine tulemuste tõlgendamisel. Mudelite loomine ja kontrollimine etappide kaupa keerukust ja detailsust suurendades Kvalitatiivse käsitlemise näited ajaloos - samade sündmuste puhul märgatavalt erinevad seisukohad ja nende põhjendused.
Õppeaine sisu lühikirjeldus (inglise k.)	
Iseseisev töö (eesti k.)	Andmestiku põhjal kümnekonna eri tüüpi joonise koostamine koos selgitustega, et mida sellisel kujul hea näidata on. Andmestiku põhjal eri aspekte välja tuues ja jooniseid koostades vähemalt kahe märgatavalt erineva vaatenurga välja toomine. Andmestikus puuduvaid andmeid mitmel moel interpreteerides näitamine, kuivõrd erinevate järeldusteni on võimalik jõuda Olukorra muutumist ajas käsitleva animatsiooni loomine Kolmemõõtmelise joonise koostamine Digitaalse kaardilahenduse koostamine eri mõõtkavu arvestades ning detaile tähtsuse järgi välja tuues Arvestustööna ühe isiku kohta tutvustava loo koostamine kasutades temaga seotud kättesaadavaid arhiivimaterjale ning illustreerides neid jooniste ja arvutustega. Kursusekaaslase arvestustöö analüüs.
Iseseisev töö (ingl.k)	
Õppeaine õpiväljundid (eesti k.)	Teab digihumanitaaria valdkonnas kasutatavaid levinumaid kvalitatiivseid uurimismeetodeid. Oskab nende abil uuritavat nähtust mitmekülgselt kirjeldada ja analüüsida. Oskab kvalitatiivsete meetodite abil tuua välja varjatud seoseid ning kontrollida nende olemasolu ja tugevust triangulatsiooni abil.
Õppeaine õpiväljundid (ingl. k.)	
Hindamismeetodid (eesti k.)	Iseseisvate tööde loetelus olevate lahenduste esitamine ja kaitsmine. Seminar.

	Arvestustööde esitlemine ja analüüs väiksemas rühmas.
Hindamismeetodid (inglise k.)	
Vastutav õppejõud	Jaagup Kippar
Eeldusaine	Puudub
Kohustuslik kirjandus	
Asenduskirjandus (üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)	Kursust ei ole võimalik sooritada asenduskirjanduse põhjal.

Ainekood	
Nimetus (eesti k)	Keel ja tehnoloogia
Nimetus (ingl. k)	Language and Technology
Õppeaine maht EAP	6 EAP
Orienteeriv kontakttundide maht:	28
Õpetamise semester	kevad
Kontrollivorm	eksam
Õppeaine eesmärgid (eesti k.)	Kujundada a) alusteadmised ja praktilised oskused suurte tekstiliste andmemahdade töötlemiseks, võrdlemiseks ja tulemuste visualiseerimiseks; b) valmidus leidmaks optimaalsed analüüsimeetodid ja automaatanalüüsi vahendid ning põhjendada oma eelistusi seoses lähteülesande lahendamise c) oskus keelemustrite kvalitatiivseks interpreteerimiseks lähteülesandest tulenevalt. d) teadmised suulise kõne tehnoloogilisest analüüsivõimalustest.
Õppeaine eesmärgid (inglise k.)	To develop a) basic knowledge and practical skills for processing, comparing and visualizing vast amounts of textual data b) readiness to determine optimal methods and tools for automatic text analysis, as well as explain one's preferences

	c) the ability to qualitatively interpret language patterns according to the set assignment d) knowledge about how to analyse speech with the help of technological tools.
Õppeaine sisu lühikirjeldus (eesti k)	Tutvutakse loomuliku keele automaatse analüüsi võimalustega ja eesti keele alusel töötavate tarkvararakendustega (nt TreeTagger, morfo- ja süntaksianalüsaator, Klastreidja, WordSmith Tools, Sketch Engine). Antakse ülevaade eesti keelega seotud tehnoloogilisest arendustööst, vabavaralistest rakendustest, mida saab kasutada suulise kõne (tekst-kõne süntees, kõnetuvastus) ja kirjalike tekstide analüüsimiseks, samuti digiteeritud arhiivimaterjalide jm töötlemiseks. Õpitakse kasutama andmekaeve põhimõttel töötavaid rakendusi, mis toovad tekstist esile keelekasutusmustreid ja on seotud teksti sisuga. Õpitakse saadud infot kvalitatiivselt interpreteerima, et määrata kindlaks olulised sündmused, tegijad, nende hoiakud ja hinnangud, teha järeldusi individuaalsete, sotsiokultuuriliste, poliitiliste jm seisukohtade osas erinevat liiki (autori)tekstides. Õpitakse kasutama põhilisi statistilisi meetodeid, et võrrelda mahukaid andmekogusid, hinnata keelekasutusmustrite (ka konkordantsid, kollokatsioonid, idioomid, võtmesõnad) alusel nt erinevate ajastute diskursuse sarnasust ja erinemist. Õpitakse erinevate lähteülesannete lahendamisel rakendama analüüse mõne temaatilise paketi abil, nt Natural Language Toolkit (http://www.nltk.org/) või Pandas (http://pandas.pydata.org/). Arutatakse läbi kursusetöö probleemset küsimused (nt lähteülesannete aktuaalsus), hinnatakse nende lahendamiseks valitud meetodite ja analüüsivahendite optimaalsust, vaieldakse hüpoteeside paikapidavuse üle, põhjendades oma seisukohti rakenduslike ja teoreetiliste argumentidega.
Õppeaine sisu lühikirjeldus (inglise k.)	Introducing options for automatic natural language analysis and software applications that are created or can be adapted for the analysis of Estonian language patterns (e.g. TreeTagger, morphological and syntactic analyser, Cluster Catcher, WordSmith Tools, Sketch Engine). Providing an overview of Estonian-related technological development and freeware that can be used to analyse oral speech (text-to-speech synthesis, speech recognition) and

	written texts, as well as for processing digitized archive materials. Acquiring the ability to use text mining applications, which reveal the language use patterns and are related to the content of the text, and qualitatively interpret these found results in order to determine the important events, actors, their attitudes and views, and draw conclusions on individual, socio-cultural, political etc. opinions in various texts. Acquiring the skills to apply basic statistical methods when comparing large amounts of textual data and defining the language use patterns (incl. concordances, collocations, idioms, keywords), which distinguish e.g. the discourse of different time periods. Learning to use the help of thematic toolkits (e.g. Natural Language Toolkit (http://www.nltk.org/) or Pandas (http://pandas.pydata.org/) when solving different initial tasks. Discussing problematic questions concerning the term paper (e.g. the actuality of initial tasks), evaluating the optimality of the methods and analysis tools chosen to solve them, arguing over the validity of hypotheses based on applied and theoretical arguments.
Iseseisev töö (eesti k.)	Kursusetöö teema valik, probleemi sõnastamine, ülesanded, tegevuskava koostamine. Kursusetöö kaitsmine rühmas. Töö allikmaterjalide ja teadusliku kirjandusega (lugemispäevik).
Iseseisev töö (ingl.k)	Choosing the topic for the term paper, framing the research problem and action plan, solving various other practical tasks. Defending the term paper in front of the group. Working through the source materials and literature (reading diary).
Õppeaine õpiväljundid (eesti k.)	Omab ülevaadet õpingutes ja tulevases töös rakendatavatest põhilistest statistilistest meetoditest ja keeletarkvarast. Oskab neid teadlikult ja eesmärgipäraselt kasutada, valides konkreetse (kultuurilise, sotsiaalse, lingvistilise, keeletehnoloogilise vm) uurimusliku või rakendusliku ülesande lahendamiseks optimaalsed meetodid ja rakendused. Suudab kvalitatiivselt interpreteerida loomuliku keele automaatanalüüsi tulemusi, seostab need allkeelte, individuaalse keelekasutuse, meediasündmuste, sotsiajalajaloolise diskursusega jm.
Õppeaine õpiväljundid (ingl.	Has acquired an overview of fundamental statistical methods

k.)	and software for language analysis. Is able to use them knowingly and purposefully, choosing optimal methods and applications for solving a specific (cultural, social, linguistic, language-technological etc.) research question. Is able to qualitatively interpret the results of automatic analysis of natural language, to associate them with different sublanguages, individual language use, media events, socio-historic discourse etc.
Hindamismeetodid (eesti k.)	Kursusetöö (maht 20 000 tähemärki). Kursusetöö kaitsmine: slaidid + esinemine 10 min + arutelu 15 min. Esinemine lugemispäeviku alusel vabalt valitud teemal (slaidid + 10-15 min).
Hindamismeetodid (inglise k.)	Term paper (20,000 characters) Term paper defense: slides + 10 minute presentation + 15 minute discussion. Presentation on a freely chosen topic based on the reading diary (10-15 minutes, slide show).
Vastutav õppejõud	Pille Eslon
Eeldusaine	Digihumanitaaria tehnoloogiad Kvantitatiivne digihumanitaaria
Kohustuslik kirjandus	Liin, K., Muischnek, K., Müürisep, K., Vider, K. (2012). The Estonian Language in the Digital Age / Eesti keel digiajastul. Berlin, Heidelberg: Springer. (https://books.google.ee/books?id=h3FsD47LEjIC&lpg=PA11&dq=keeletehnoloogia%20areng%20Eestis&pg=PA11#v=onepage&q&f=false) Õim, H., Koit, M. (2017). Suundumusi inimsuhtluse keelelises analüüsis ja modelleerimises (I) ja (II). - Keel ja Kirjandus, 1 (71-80) ja 2 (143-150). Mihkla, M., Hein, I., Kalvik, M.-L., Kiissel, I., Sirts, R., Tamuri, K. (2012). Estonian speech synthesis: applications and challenges/Синтез речи эстонского языка: применение и вызовы. A. E. Kibrik (Toim.). Computational Linguistics and Intellectual Technologies, Papers from the Annual International Conference "Dialogue" 2012. Moskva: PГГУ, 443 - 453. Kaalep, H.-J., Koit, M. (2010). Kuidas masin tõlgib? - Keel ja Kirjandus, 10, 724-738. Mautner, G. (2007). Mining large corpora for social

	information: The case of elderly. In: Language in Society, 36: 51–72. Hoey, M., Mahlberg, M., Stubbs M. & Teubert W. (2007). Text, Discourse and Corpora. London, New York: Continuum.
Asenduskirjandus (üliõpilase poolt läbi töötatava kirjanduse loetelu, mis katab ainekursuse loengulist osa)	Groom, N. et al (eds.) (2015). Corpora, Grammar and Discourse. Amsterdam: Benjamins. Baker, P. (2006). Using corpora in discourse analysis. London, New York: Continuum. Mihkla, M. (2009). Eesti keel tehnoloogiate mõjutuses. - Õiguskeel, 4. Meister, E., Penjam, J., Tõugu, E. Rakendusi reaal- ja humanitaarteaduste sümbioosist. Eesti keele tekst-kõne süntees. Vt http://www.eki.ee/keeletehnoloogia/projektid/syntees/tks.html Tekst-kõne sünteesi veebileht, vt http://synt.think.ee/ Kõnetöötlusvahendid, vt https://keeleressursid.ee/et/keeleressursid/konetootlusvahendid Meister, E. Keeletehnoloogiast. Vt https://www.youtube.com/watch?v=iwcahAD4cdw Kõnetuvastus, vt http://veebiakadeemia.ee/puramiidi-tipus/konetuvastus/